

100 ÉVES AZ EVANGÉLIUMI HIRNÖK

az első két évtized

Az Evangélium Hírnöke legelső száma 1908. június 15-én ezzel a fejléccel jelent meg, Chicagóban.

Az Evangélium Hírnöke már a harmadik számtól ezzel a fejléccel jelenik meg, 1908 - 1927-ig, először kisebb, majd 1913-tól nagyobb formátumban.

Az Evangélium Hírnöke új fejléccel jelenik meg 1927. május 15-től kezdve.

Szövetségünk történelmi szobáját Palm Bay-ból New Yorkba telepítettük át. New York-i testvéreink sokat fáradnak azon, hogy megfelelő és biztonságos körülmények közé kerüljenek szövetségünk régi iratai, fényképek, kiadványok és természetesen az Evangéliumi Hírnök 100 éves anyaga. Úgy értesültem Kulcsár testvértől, hogy megfelelő tárolókat vásároltak és hamarosan „hozzáférhetővé” lesz ez az anyag.

Az Evangéliumi Hírnöknek mindig voltak olyan gondos pártfogói, akik összegyűjtötték, majd rendszereztek, esetleg bekötötték az egyes évfolyamokat. Ha ezt nem tették volna meg, mostmár nem lehetne utólag összegyűjteni a több emberöltő előtti anyagokat.

Legutóbb Kish Ernő testvér és felesége Ethel (aki még ma is nagyon szívén viseli ezt az ügyet) rendezték, gondozták, kötötték ezt a pótolhatatlan értékű anyagot. Ethelka nevezi meg a legtöbb, számomra ismeretlen személyt a régi képeken. Történelmünk legrégebbi évtizedeinél különösen is szükségünk van az ő emlékezetére!

E havi oldalunkon az első 20 esztendő tekintem át, nagyon egyszerűen és csak felületesen.

A lapunk címlapjának változásait követhetjük figyelemmel. Az 1908. június 15-én megjelent Evangélium Hírnöke már a megjelenése előtt is változott: *Egység Útja* címen kellett volna megjelenie az eredeti közgyűlési megállapodás szerint. (Erről pl. a múlt hónapi számban is írtam.)

Am ez a többször bemutatott fejléc hamarosan megváltozott, a következő számot már a középső fejléccel jelentették meg testvéreink. Azután ez a fejléc maradt meg, de 1913 januárjától nagyobb méretben (a maihoz hasonló nagyságú páíron), egészen 1927. május 15-ig, amikor is egy új formátumot vezettek be. Ez a harmadik változat itt a bal oldalon.

A szerkesztőkre nézve is pontosabb adatokkal szolgálhatok ezúttal.

Ulrich Sámuel chicagói testvér egy teljes esztendőig szerkesztette a lapot. 1909. június 15-től új szerkesztője van az Evangéliumi Hírnöknek: *Orosz István*, clevelandi lelkipásztor (szövetségi elnök és több mint 10 éven át szinte mindenes). A lapot ettől kezdve Clevelandban nyomtatják. Orosz testvér 13 éven át szerkesztette a lapot. 1922-ben *Fábián Mihály* lelkipásztor vette át a lapot és 1925-ig végezte a szerkesztő munkáját, amikor *Major Mihály* buffalo lelkipásztor folytatta azt. Azután *Petre Gábor* lelkipásztor vette át a stafétabotot és 1928-tól ő szerkeszti az immár huszadik évét is betöltött Evangéliumi Hírnököt.

Herjeczki Géza

A MAGYAR BAPTISTÁK AMERIKÁBAN 1880-1958

A jubileumon elmondta: Drescher Lajos (2. rész)

1936-ban a tagok létszáma már 2416 volt. 20 felavatott prédikátor mellett 7 laikus prédikátor és 3 teljes-idejű miszionárius-nő szolgált.

A bevándorolt magyar baptisták egyszerű, de nagyon vallásos emberek voltak. Alacsony iskolai végzettség, de erős hit jellemezte őket. Abban az időben az Ohazában általában a 4 elemi osztály elvégzése után nem volt iskola-kötelezettség. A gyűlések vezetői nagyon keveset tudtak a parlamentáris szabályokról, például azt, hogy a tárgyalásoknál az elnök nem tehet javaslatot. A gyülekezeti tagok tudatában voltak annak, hogy a Szövetség vezetői és a lelkipásztorok tanultabbak. Hozzászórtak a vezetők irá-

Trenton, NJ; Buffalo és New York City, NY; Akron, Canton, Cleveland-Fulton Rd. és Shaker Square, Wadsworth és Wallingford, OH.

Kilenc államban, 33 gyülekezetnek nem volt saját imaházuk. Los Angeles, San Diego és American-Immanuel, CA; Mansfield Center, Ashford és Roseton, CT; Hamond, IN; Lansing és Prescott, MI; So. River, Newark, Flemington, Linden, Pasaic és Franklin, NJ; Greenpoint, Medina és Roseton, NY; Chery Valley, Columbus, Barberton, Dayton, Masury, Lorain, Toledo és Warren, OH; Cannonsburgh, Beaver Falls, Ellwood City, Goff, Philadelphia és Sharon, PA. Ward, West Virginia.

Énekkar, New York, 1917.

nyításához. Megvolt közöttük a tiszteletadás és tenni akarás. Talán ez az egyszerűség kívánta azt, hogy a gyűléseken az elnök készíti elő a tárgysorozatot és javasolja azok elfogadását. Ez az egyszerűség azonban összetartotta a gyülekezetet.

Az 1930-as évek vége felé a magyar gyülekezetek fokozatosan használták az angol nyelvet. Az előrehaladott korszak megbolygatta az összetartó egyszerűséget. A fiatalok egyetemre járt, megismerte az itteni szokásokat, majd hozzá szokott azokhoz. Ez azonban a megszokott egyszerű, de mélyen vallásos hitéletet megzavarta. A fiatalok inkább az angol nyelvű gyülekezeteket látogatták, vagy a gyülekezetek az angol nyelv használatára tértek át. Ez a tendencia önmagában nem volt káros, mert megtartotta a fiatalokat a baptista hitben, de az angol nyelv a magyar gyülekezetek gyarapodását megállította, majd a magyar nyelvű gyülekezetek számának csökkentését indította el.

Az ötvenes évek elején 8 államban 20 gyülekezet rendelkezett saját imaházzal: Los Angeles, CA; Bridgeport, So. Norwalk és Wallingford, CT; Gary, IN; Chicago, IL; Detroit és Watervliet, MI; Carteret, Perth Amboy, New Brunswick és

Hat államban, 13 gyülekezet angol nyelvre tért át, egyesültek más gyülekezettel vagy teljesen megszűntek. Ezek voltak: Dante és Morgantown, IN; East Chicago, IL; Flint, MI; Cleveland-Holton Street és Martins Ferry, OH; Bethlehem, Homestead, Mc-

New Castle, PA. Imaház, 1938-as felvétel.

Keesport, New Castle és Scranton, PA; Morgantown, WV.

A bevándorolt Magyar baptistákat négy csoportba osztanám.

Az első és második világháború előtt a magyar baptisták kivándorlását a gazdasági helyzet indította el. A kényszer munkahiány volt. Ez volt az első csoport.

Ezt a csoportot FUNDAMENTÁLIS baptistáknak nevezném, mert a Bibliát szóról-szóra vették, ami az istentiszteleti szertartást és a gyülekezeti tagok életét nagyon fegyelmezte. Táncolás, színházba-járás, dohányzás nem volt megengedve. Szeszes italt nem fogyasztottak és nem káromkodtak. Az istentiszteleteket formáság és fegyelem jellemezte. Az

istentisztelet megkezdése után nem jártak ki és be, a gyermekek nem jár- káltak ide-oda és nem beszélgethettek egymással; ha nem voltak csendben szétültették őket. Ezt a fegyelmet még az én gyerekkoromban is gyakorolták. Ez a fegyelem megengedte az ige zavartalan meghallgatását.

A második világháború alatt és utána, az orosz megszállástól való félelem és a magyar kormány ateista szelleme miatt sok magyar külföldre menekült. A menekülők nagy része tanultabb személyekből, magasabb beosztású, illetve keresztyény gondolkozású egyénekből állt. A háború után a nem magyarul-beszélő egyéneket és családokat kiutasították Magyarországból. Miután Amerika a menekültek részére bevándorlási *quatát* szavazott meg, a menekültek és a kiutasítottak Amerikába jöttek. Ez volt a második csoport.

A második csoport között sok magyar baptista vallású is volt, s ez a tényező az amerikai magyar baptista gyülekezeteket ismét erősítette, és azok számának csökkentését egy ideig megállította.

Az 1956-os Szabadságharc szomorú vége sok magyart menekülésre kényszerített. A menekülők nagyjából fiatalok voltak, akik részt vettek a forradalomban, vagy kihasználták az alkalmat, hogy külföldre juthassanak. Az amerikai állam lehetővé tette bevándorlásukat. Ezek a bevándorlók képezték a harmadik csoportot. Az amerikai magyar baptisták befogadták ezt a fiatal csoportot, mely a baptista ifjúság számát növelte.

Az erdélyi bevándorlók története, akik ma a magyar baptisták nagyobb részét képezik, kiesik az első ötven év keretéből.

Az első ötven év volt a legvirágzóbb időszak. Ezt az 50 évet, szellemi és gazdasági vonalon több esemény jellemezte:

1908. Megalakul az IRODALMI TÁRSULAT.

1908. Az Irodalmi Társulat kiadja az első EVANGÉLIUM HIRNÖKE című szövetségi lapot, melynek a mai neve EVANGÉLIUMI HIRNÖK.

1909. A clevelandi Konferencián megalapítják a MAGYAR BAPTISTA BETEGSEGÉLYŐ-t.

1914 táján (a pontos év nincsen rögzítve), Scranton, PA-ban Zboray László megalapítja a MAGYAR PRÉDIKÁTOR TANÍTÓ ISKOLÁ-t (Szeminárium)

1915-ben a scrantoni Szemináriumot áthelyezi Cleveland, OH-ba.

HORGÁSZTÁBOR ÉS HÁLAADÓNAP A RÁMAI TÁBORBAN

Csütörtök délután indultunk itthonról Petivel. Éjfélkor megérkeztünk Detroitba, ahol felvettük Juhász Sándor és Pap Lajos testvéreket. Hajnalban négy óra körül érkezünk a táborba. Fűtött szobákkal várt Balla Sándor testvér. Kilenc órákor már talpon voltunk bevetésre készen. Sándor hajóját az oriliai kikötőből kellett elhozni. A dokkmester segített megtankolni. Péter vezet vissza a táborig, mintegy nyolc kilométeres szakaszon. Couchiching – a sok szelek tava. Ezúttal is kaptunk belőle olyannyira, hogy kb. ember nagyságú hullámokon lovagoltunk egész a táborig. Közben eleddt az eső is. Próbáltunk valamit csinálni, de hát azt mindennek hívták, csak nem horgászatnak. Így telt a péntek délelőtt. Eredmény? Semmi!...de azért nagyon finom ebédet kaptunk. Közben megérkeztek a torontói sztárhorgászok is, Nagy Lajos és Jéger Pali bácsi. Ők a Saint John's tavon voltak és fogtak két szép csukát. El is döntöttük, hogy délután mi is oda megyünk horgászni. Ebéd után nem sokat tétováztunk, indultunk a tóra. ...

Este, kb. húszan voltunk a bibliaórán. A János 1: 35-43 alapján figyeltük meg azt, hogyan kell embereket fogni. Ho-

1920. A népszámlálás 1500 magyar baptistát mutat ki.

1921-ben megalakul a VASÁRNAPI ISKOLÁK KONFERENCIÁ-ja. 38 iskola tett jelentést. A beiratkozottak száma 2300 és a tanítók száma 196.

1922. Megalakul a MAGYAR BAPTISTA KÖNYVES HÁZ. Megfelelő kiadások hiányában 1924-ben megszűnt.

1924. június 1-én a bridgeporti gyülekezet ünnepélyes keretek között megnyitja a BAPTISTA MENHÁZ-at (Aggmenház) három lakóval.

1924 augusztus havában a bridgeporti gyülekezet a Passaic, NJ-ben megtartott Konferencián átadja a menházat 9 lakójával a Magyar Baptista Szövetségnek.

1929. augusztus 27-én gazdasági okok miatt a menházat áttelepítik Watervliet, MI-ba.

1933. A Szövetség 25 éves jubileumát ünnepli Chicagóban.

1939-ben kifizetik a menház utolsó 2000 dolláros adósságát.

1957 április 17.-én a Szövetség a floridai Palm Bay-ban egy 42 *ackeros* birtokot vásárol és áthelyezi a watervillei menházat Floridába. A menház új neve BETHESDA BAPTIST HOME, később BETHESDA BAPTIST RETIREMENT HOME néven folytatja működését.

Ez az első ötven év rövid összefoglalása. (Elhangzott a Centenáriumi ünnepélyen.)

gyan csinálta azt Jézus, és hogyan András. Imaközösséggel zárult a pénteki nap.

Szombat reggel a fiatal horgászok már fél hétkor a tavon voltak. Mi, öregebbek jóval később érkezünk ki. Gyönyörű idő volt. Napsütéses, csipős hideg volt. Igazi csukás reggel. A tó vize, mint a tükör. Minden feltétel adott volt egy komoly zsákmányra. Keményen próbálkoztunk, de majdnem semmit nem fogtunk. A fiúk ismét fogtak, ha jól emlékszem ezúttal Szebasztián remekelt...

A szombat esti vacsorán már kb. hatvanan lehettünk. A délutáni fogásról még pár szót. A szombat délután én pihenéssel töltöttem és készüléssel az esti istentiszteletre. A fiúk azonban és még néhány felnőtt kimentek a tóra. És jól tették, mert hatalmas fogás volt. Sok nagy csukát fogtak. Peti fogta az utolsót és a legnagyobbat, talán hat-hét pound-os is megvolt. Ezen kívül volt még süllő, sügér és az un. krepri-hal, amiből elég sokat és méreletesen sikerült fogni. A vacsora halsült volt és halászlé bajai módra, amit egy bajai származású torontói fiú, neve Markó, készített.

Délután, a torontói testvérek berendezték az ebédlőterem bal oldalát istentiszteleti teremmé. Került oda szószék, orgona, vászon és projektor, úrvacsorai asztal és kidíszített hálaadó oltár, mert másnap hálaadó ünnepélyt is tartottunk.

Vacsora után megtartottuk az istentiszteletet. Folytattuk a János 1: 44-47. szakasszal. Jézus hívására esett az üzenet hangsúlya. Kövess engem! Szólt ez a felhívás azoknak, akik eddig csak a saját elképzeléseiket és terveiket követték, de azoknak is, akik eddig mindenkit és mindenfelét követtek. Világossá vált előttünk, hogy egyetlen egy követésre érdemes személy létezik, a názáreti Jézus, az Úr Jézus Krisztus. Jó beszélgetések alakultak ki az istentisztelet után. Egy órákor tértem nyugovóra, nem csak én, de mások is.

A **vasárnapunk** csodálatos volt. Reggel tíz órákor kezdünk imaórával, amit Nagy Lajos testvér vezetett a hálaadás jegyében. Ez idő közben a

fiatalok az emeleti tárgyaló teremben tartottak külön ifjúsági bibliaórát, amit ezúttal Báka John vezetett. Még pár hónappal ezelőtt el sem tudtam volna képzelni a John, ebben a szerepben. Nyitott bibliával, szervenélyesen buzdítja a többieket. E mögött egy hosszú- és meglehetősen szomorú történet áll ... lényeg az, hogy Isten bele szólt John életébe, megállította őt, és John átadta az életét az Úrnak. Más ember lett, még az ábrázata is más. *Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az. A régiek elmúltak. Íme, újjá lett minden!* 2Kor. 5: 17.

Tizenegy órákor vette kezdetét az istentisztelet. Énekelt az énekkar, szolgált a fűvös is. Az igehirdetés textusát a vezérfonal szerint vettem, sőt meg is toldottam egy kisebb szakasszal. ApCsel. 25:23- 26:32. Pál védekezése Agrippa király előtt. Pál tulajdonképpen nem is védekezett, hanem biznyságot tett néhány intellektuálisan és rangjában öntelt, kárhozat felé haladó embernek. Arról beszélt nekik, hogy ki volt ő Krisztus nélkül, mit tett Krisztussal az életével és, hogy kicsoda lett ő a Krisztussal való találkozás után. Erőteljes biznyságtétel volt az akkor, de akiket érintett, nem tért meg, hanem elkárhoztak. Ma is hangzik a biznyságtétel, Isten maga gondoskodik arról, hogy hangozzék mindig frissen, erőteljesen és új ajkáról. Csak legyen, aki meghallja.

Az igehirdetés után úrvacsorázott a gyülekezet. Kúti József és Pap Lajos testvérek segítettek a szentjegyek kihordásánál. A végén egymás kezét megfogva énekeltük az *Aldott legyen a frigy* kezdetű éneket.

Az ebéd mesés volt (finom húsleves, és aztán, amit csak a szem és száj megkívánhat. Sült hal a frissen fogottakból, csirke-, sertés-, marhahús, mindenféle módra. A köretet és savanyúságot mellé kell gondolni. No meg a desszert, sokféle süteménnyel és gyümölcsökkel).

Kb. félháromkor kezdtük meg a délutáni, hálaadó istentiszteletet. A gyerekek szolgáltak, aztán a fiatalok. Különösen John biznyságtétele volt megható. Sokan könnyeztek, amikor hallgatták. Jéger Pali bácsi szép biznyságtételére is emlékszem, aki a gyülekezet iránti szeretetét fejezte ki pár szóban. Weisz Péter testvér a feleségét köszöntötte házasságkötésük évfordulója alkalmából, ami pont aznapra esett. Balla Sándor testvér biznyságát is hallottuk, aki a táborért mondott hálát és megköszönte sokak közreműködését. Az énekkar és a fűvös zenekar is szolgált alkalmi énekekkel. Végül az igehirdetés zárta a sort a századik zsolttár elemzésével, amely a hálaadó zsolttár a bibliában. A délutáni alkalmat Báka Steve testvérem vezette le szépen.

Lukács János

CLEVELANDI IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

2008. október 17-19.

A világ szeretete ... Hogyan tovább?

A 2008-as őszi ifjúsági konferencia október 17-edikén, péntek este kezdődött. Miután több gyülekezetből is megérkeztek a fiatalok, együtt vehettünk részt az esti áhítaton, amit vendég lelkipásztorunk, *Meláth Attila* testvér tartott. Szintén együtt dicsőíthettük az Urat éneklésben.

Az áhítaton arra buzdított Meláth testvér, hogy valljunk meg mindent az Úrnak, ami távol tart tőle és imádkozzunk hozzá összintén, és hogy bízzuk rá minden egyes titkunkat és problémánkat.

Az áhítat után, *Gerstner Kornél* bemutatta a 2008-as Nemzetközi Ráma Táborról készült felvételt. Jó volt vissza tekinteni a táborozáson kapott élvezetes, és néha humoros emlékekre. Úgy láttam, hogy ugyan úgy élveztek a felvételt azok is, akiknek nem sikerült a táboron részt venni.

Az esti program után pedig Tea/Kávét Ház várta a fiatalokat - amit az imaház alagsorában rendeztünk be. Voltak olyan vendégeink is, aki késő este oda érkeztek.

Lakatos Gabriella

A Szombati nap újabb programokat rejtett magában. Az imaháznál gyülekeztünk a fiatalokkal, kora reggel, és együtt dicsőítettük az Urat. Majd *Meláth Attila*

száma közel 15 személy volt. Két finom fagyti torta várt a születésnaposok megünneplésére!

A vacsora után megtelt az imaház és újból dicsőítő énekekkel nyitottuk meg istentiszteletünket. A második előadásra került sor, újból Meláth Attila testvértől, akit gyülekezetünk hívott meg az ifjúsági főelőadójának. Szolgálatá során feltette a kérdést minden fiatalnak, hogy döntse el, hogy melyik követ teszik be a vödörbe: a fehér követ, ami azt jelképezte, hogy "igen, Jézussal akarok járni, Őt akarom szolgálni", vagy a szürke követ, jelezvén ezzel, hogy "semmit nem akarok tőled, Jézus."

Több gyülekezetből is szolgáltak fiatalok: Chicagóból és Torontóból. Majd a clevelandi fiatalokkal egy különleges jelenetet adtunk elő, ami felhívta mindenki figyelmét arra, hogy valójában milyen is a mai "keresztény" ember.

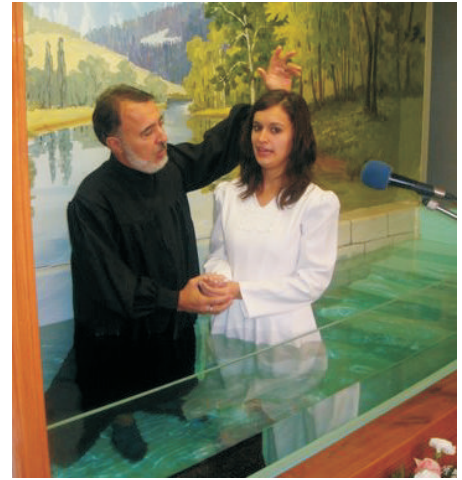
Az istentisztelet után tábortűz, szalonna sütéssel várta a fiatalokat. Ezzel ért véget a szombati napunk.

Boda Erika

The Sunday morning service was truly amazing and inspirational. We praised the Lord with many Hungarian

Son of God, he may be baptized. Pastor Melath stated that everyone is important to God and only He can provide victory in the hopeless man's life. God can help anyone who is sinking in the trenches of sin who calls upon His name.

After pastor Melath finished preaching the Word, the baptism ceremony was about to begin. *Tunde Veres*, 17, gave her life to Jesus Christ and accepted Him as her personal Savior. She was now ready to take the next step and become baptized and continue in her journey of walking with the Lord. She gave a great testimony and explained how she came to know Jesus and how He changed her life forever.

The baptism of Tunde Veres

Népviselőben: Balla Beáta, Ilyes Priscilla, Lakatos Gabriella, Veres Tünde, Nagy Krisztina, Veres Johanna, Boda Erika

lkip. tartotta a reggeli áhítatot. Az áhítat után, csoportokra osztva indultunk el a clevelandi állatkertbe, ahol egy Scavenger Hunt (csoportos játék) foglalta le egész napi programunkat. Az állatkert után finom meglepetési vacsora várt minden kedves vendégünkre. A clevelandi lányokkal népies öltözetben szolgáltunk fel a finom magyar ételekből álló vacsorát (csirke paprikás, galuskával). De ezzel még nem lett vége a meglepetéseknek, mert vacsora után megemlékeztünk az októberi születésüekről, akiknek

Az ifjúságra sokan eljöttek. Vasárnap teljesen megtelt imaházunk

worship songs and a prayer meeting was conducted by *Csaba Lakatos*. *Cornel Gerstner*, the Hungarian Baptist Youth president was there and gave a testimony. There were two guest pastors present at the Sunday morning service: *Dr. Geza Herjeczki*, pastor of the Hungarian Baptist Church in Detroit, and *Attila Melath*, a pastor from Vac, Hungary.

Attila Melath preached this morning from Acts 8: 26-40. The message behind this passage is that if one believes with all his heart in Jesus Christ and that He is the

Then she was baptized by our pastor, *Dr. Pinter Zoltan*. It was very moving and really incredible to watch.

Communion soon followed the baptism and Sandy was able to receive her first communion as a new Christian.

The New York and Cleveland youth also sang worship songs and gave personal testimonies. This entire service was really lovely and the presence of the Holy Spirit was very much felt in the house of the Lord.

Balla Beata and Anita